जजान । सा न आगन्वर्चसा संविदाना'' इति । नगरे जातस्तत्रैव वर्त्तमानो 'हस्ती', अरण्ये जातस्तत्रैव वर्त्तमानो 'द्वीपी', इत्यवान्तरभेदः । द्वीपी मृगान्तरं वा । हस्त्यादिषु च 'या', 'त्विषिः' दीर्घत्वमहत्त्वलक्षणा, तदभिमानिनी 'या', 'देवी', 'सा न इत्यादि पूर्व्ववत् ॥

अथ चतुर्थीमाह । "रथे अक्षेषु वृषभस्य वाजे । वाते पर्ज्जन्ये वरुणस्य शुष्मे । इन्द्रं या देवी सुभगा जजान । सा न आगन्वर्चसा संविदाना'' इति । 'वाजः' वेगः, 'शुष्मः' बलम्, 'रथादिषु 'वातादिषु या त्विषिः स्वकार्यक्षमलक्षणा तदभिमानिनी 'या देवी', सा, इत्यादि पूर्व्ववत् ॥

कल्पः । 'राडसीत्येतैः प्रतिमन्त्रं मन्थान् कल्पयन्त्याज्यं मन्थं ब्राह्मणः, पायोमन्थं राजन्यो दधिमन्थं वैश्य उदमन्थं शूद्रः' इति । तान्मन्त्रानाह । "राडसि विराडसि । सम्राडसि स्वराडसि'' इति ॥ हे आज्यमन्थ त्वं 'राडसि' राजमानोऽसि, विविधं राजत इति 'विराट्', सम्यग्राजत इति 'सम्राट्', स्वातन्त्र्येण राजत इति 'स्वराट्' ॥

कल्पः । 'इन्द्राय त्वा तेजस्वते तेजस्वन्तं श्रीणामीति ब्राह्मणः', मन्थुभिराज्यं श्रीत्वा तेजोऽसि इत्यभिमन्त्र्य एतत्ते प्रयच्छामीति यजमानाय प्रयच्छति, तेजस्वदस्तु मे मुखमिति प्रतिगृह्य भक्षयति एवमितरेषामुत्तरोत्तरश्रयणेऽभिमन्त्रणः; प्रदानो भक्षणञ्च यथा लिङ्गम्' इति । तत्र श्रयणमन्त्राणां पाठस्तु । "इन्द्राय त्वा तेजस्वते तेजस्वन्तꣳ श्रीणामि । इन्द्राय